

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/103
KARAR NO : 2021/128
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Davalı Belediyenin sorumluluk alanındaki yolda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

KARAR

Davacı : M.K.
Vekili : Av. B.B.
Davalı : Denizli Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı
Vekili : Av. P. .Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Davacıya ait 20 F... plaka sayılı aracın, 30/07/2016 tarihinde Denizli-Ankara yoluna paralel yan yolda seyir halinde iken ya mur suyu ile dolmu rögar kapa ı çevresindeki çukura dü mesi neticesinde araçta meydana gelen toplam 2.083,09 TL maddi zararın hasar tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Denizli dare Mahkemesi 06/07/2017 tarihli ve E.2017/1029, K.2017/1182 sayılı dosyasında "2577 sayılı dari Yargılama Usulü Yasasının 15/1 -a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine"** kesin olarak karar vermi olup, kararın gerekçe kısmı öyledir:

"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Amaç" ba lıklı 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

Öte yandan 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde " leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya

ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilir” gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir”; Geçici 21. maddesinde de “Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek Daire Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz” hükümleri yer almaktadır.

2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir. Bahse konu kararın gerekçesinde; “(...) Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğu söylenebilir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin askerlikçi ya da memur olmasına, aracın askerlikçi hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollalarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askerlikçi idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kıldığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülmesi yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu Eridi Üzerindeki Araç Trafikinden Kaynaklanan Sorumlulukların, Özel Hukuk Alanına Girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. Daire tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2., 125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.” (Any. Mah. nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.) hususlarına yer verilmiştir.

Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında “Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.” denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başka Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde değildir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı adına kayıtlı 20 F.... plaka sayılı aracın, 30/07/2016 tarihinde Denizli-Ankara yoluna paralel yan yolda seyir halinde iken yamur suyu ile dolmuş rögar kapağı çevresindeki çukura düşmesi, davacı tarafından araçtaki hasarın giderilmesi için toplam 2.083,09 TL masraf yapıldığı, davacının aracında oluşan maddi hasarda idarenin hizmet kusuru olduğundan bahisle hasar bedelinin ödenmesi istemiyle davalı idareye başvuruda bulunulduğu, 09/09/2016 tarih ve E. 19410 sayılı davalı

idare i lemi ile davacının ba vurusunun reddedildi i, bunun üzerine araçtaki hasar bedeli olarak iddia edilen 2.083,09.-TL maddi zararın 30/07/2016 tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı görülmektedir.

Olayda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu tu u iddia edilen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmı tır"

3. Davacı vekili bu kez benzer istemle adli yargıda dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. **Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 21/12/2017 tarihli ve E.2017/417, K.2017/772 sayılı dosyada** istinaf ba vurusunun reddedilmesiyle 03/04/2018 tarihinde kesinle en "6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114/1 -b maddesinde "Yargı yerinin caiz olması" ekinde hüküm altına alınan dava artının yoklu u nedeniyle, 6100 sayılı HMK'nın 115/2. Maddesi gere ince, davanın usulden reddine" kararı vermi tir. Bu kararın gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir:

"...davalı Belediye'nin karayolunun bakım ve onarımı ile ilgilenmedi i ve gerekli i aretlemeyi de yapmadı ı ve davacıya ait aracın kontrolden çıkarak kaza yapması sonucu hasarlandı ı iddia edilmi tir. Bu iddiaya göre, davalı Belediye'ye ait bir aracın sebebiyet verdi i bir trafik kazasından bahsetmek olanaksızdır. Davada KTK'nın 85 ve devamı maddelerinde düzenlenen i letenin hukuki sorumlulu una de il, davalı Belediye'nin görevlerini tam ve eksiksiz yerine getirilmedi i, yani yürütülen kamu hizmetinin kusurlu oldu u iddiasına dayanılmı tır. Uyu mazlık, olu an hasarın hizmet kusurundan kaynaklandı ı iddiasına dayandı ndan, uyu mazlı ın çözüm yerinin de idari yargı yeri olaca ı açıktır."

5. Davacı vekilinin 25/01/2021 havale tarihli müracaatı üzerine, olu an olumsuz görev uyu mazlı ının çözümü için Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi aynı tarih ve 2017/417 esas sayılı üst yazısıyla dava dosyasını, idari yargı dosyası bilgileri ile beraber Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu Kanunun karayollarında uygulanaca ı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı klı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında oldu u belirtilmi tir.

7. Öte yandan 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde “ *leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.*

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilmesi gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir”; Geçici 21. maddesinde de “Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlüğe girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz.” denilmiştir.

8. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında “ *Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*” denilmektedir.

B. Yargı Kararları

9. 2918 sayılı Kanununun 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararında u gerekçe ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğu unu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. tirazın reddi gerekir...”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

10. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında, dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, adli yargı dosyasının, idari yargı dosyası kesin kararı ile beraber 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

12. Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle olu an maddi zararın, olayda kusurlu oldu u ileri sürülen idareden tazmini istemiyle açılmı tır.

13. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

14. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdi inden, Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 21/12/2017 tarihli ve E.2017/417, K.2017/772 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Denizli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 21/12/2017 tarihli ve E.2017/417, K.2017/772 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın kar ı oyu ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, i letme, trafik güvenli ini sa lama ekinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumlulu unun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyu mazlı ın, özel hukuktaki araç i letenin hukuki sorumlulu undan de il, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmedi i, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu i letildi i, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulundu u iddiasından kaynaklanması kar ısında uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum. 01/03/2021

Üye
Ahmet ARSLAN